

Nr 57

Utlåtande i anledning av motioner om pension åt fil. lic. Al Vanner.

I de till bankoutskottet hänvisade likalydande motionerna nr 487 i första kammaren av herr *Eskilsson m. fl.* och nr 591 i andra kammaren av fru *Eriksson i Stockholm m. fl.* har hemställts, att riksdagen måtte bevilja fil. lic. Al Vanner en årlig pension enligt i motionerna angivna grunder att utgå från och med den 1 januari 1966.

Beträffande förslaget motivering och närmare innebörd hänvisas till motionen II: 591.

Utskottet har inhämtat utlåtanden över motionerna från kanslideputerade och från fullmäktige i riksgäldskontoret.

Kanslideputerade finner det uppenbart, att pension bör utgå till Vanner för hans mångåriga arbete i riksdagens tjänst. Frågan om i vilken omfattning pensionsrätt grundats genom Vanners olika uppdrag utanför riksdagen fordrar, säger deputerade, en ingående utredning. Deputerade har intet att erinra mot att vid uträkning av pension, vartill Vanner efter sådan utredning finnes berättigad, hans tjänst som notarie med sekreterargöromål hos riksdagen jämställs med tjänst i lönegraden A 27, ortsgrupp 5, i statens allmänna avlöningsreglemente.

Riksgäldsfullmäktige anför följande:

Någon tvekan om att Vanner bör tillerkännas pension av riksdagen i egenskap av tjänsteman hos riksdagen samt hos riksdagens revisorer under en lång följd av år torde icke behöva råda. Däremot synes mera tveksamt efter vilka normer pensionen i detta fall rätteligen bör beräknas. De av 1954 års riksdag godkända pensioneringsgrunderna för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän, vilka icke tillämpats efter ikraftträdandet år 1959 av statens allmänna pensionsreglemente (endast ett hithörande pensionsfall har under denna tid inträffat, se nedan) får numera anses föråldrade.

Med anledning härav och i avsaknad av annan pensionsreglering för ifrågavarande kategori tjänstemän skulle Vanners pension, i likhet med vad som föregående år skedde i ett liknande pensionsfall (se bankoutskottets utlåtande nr 30/1964), kunna bestämmas mera skönsmässigt. Även med en sådan bedömningsgrund torde det emellertid, med hänsyn till de speciella förhållandena i föreliggande fall, vara förenat med betydande

svårigheter att nå fram till ett pensionsbelopp, som ur olika synpunkter kunde framstå som rimligt och rättvist. Enligt vad fullmäktige inhämtat är frågan om en generell och definitiv reglering av de tillfälligt anställda riksdagstjänstemännens pensionsförhållanden för närvarande föremål för övervägande inom kanslideputerade i anslutning till ett upprättat förslag i ämnet. Det synes fullmäktige angeläget, att frågan snarast bringas till en för berörda parter godtagbar lösning.

I avvaktan på att den avsedda generella pensionsregleringen kommer till stånd och med beaktande av att Vanners anställning hos riksdagen icke är avsedd att upphöra förrän med utgången av år 1965, synes, säger fullmäktige i sitt den 25 mars 1965 dagtecknade yttrande, någon åtgärd i anledning av motionerna icke för tillfället vara påkallad. Sedan 1965 års riksdag i det närmaste gått till ända utan att den avsedda generella pensionsregleringen kommit till stånd är läget numera förändrat.

Utskottet. I avvaktan på en generell reglering av de hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemännens pensionsförhållanden har uppkommande pensionsfrågor lösts genom prövning av riksdagen från fall till fall. Eftersom särskild av riksdagstjänsten föranledd pension med ett fåtal undantag tillerkänts endast tjänstemän som icke haft annan pensionsgrundande anställning vid sidan av sin befattning hos riksdagen, har antalet sådana fall varit ringa.

Normgivande vid prövning av förslag om beviljande av pension åt riksdagstjänstemän har under en följd av år varit de principer som kommit till uttryck i en mellan riksdagens kanslideputerade och Riksdagstjänstemännens förening år 1954 träffad överenskommelse, redovisad i bankoutskottets utlåtande nr 41 år 1954. Dessa principer anknyter i vissa hänseenden till 1947 års tjänstepensionsreglemente för riksdagens verk och 1947 års familjepensionsreglemente för riksdagens verk. Efter ikraftträdandet år 1959 av statens allmänna tjänstepensionsreglemente, som tillämpas även i fråga om anställningshavare vid riksdagens verk och för deras del har ersatt de nyss nämnda pensionsreglementena, är de pensionsregler som hittills tillämpats beträffande riksdagens tillfälligt anställda tjänstemän otvivelaktigt föråldrade. Detta framhölls av utskottet år 1964, när utskottet senast avgav utlåtande (nr 30) i en pensionsfråga av samma art som den nu föreliggande. Utskottet hänvisade då till att en generell reglering av riksdagstjänstemännens pensionsvillkor syntes förestå, sedan saken aktualiserats hos kanslideputerade. Eftersom det vid denna tidpunkt icke med full säkerhet kunde förutses, när den avsedda generella pensionsregleringen kunde komma till stånd, och eftersom vederbörande befattningshavare redan överskridit den ålder då pensionering normalt sker, fann utskottet i här ifrågasvarande fall övervägande skäl tala för att vederbörandes pension fastställdes definitivt. Med hänsyn till det läge vari riksdagstjänstemännens pensionsfråga befann sig ansåg utskottet sig emellertid icke böra

taga ställning till de olika avvikelser från gällande pensionsgrunder, som i detta fall föreslagits i den föreliggande motionen, utan förordade att pensionen i stället skulle bestämmas mera skönsmässigt. Från angivna utgångspunkter föreslog utskottet ett visst månatligt pensionsbelopp.

När en ny pensionsfråga av motsvarande slag nu har aktualiserats, nödgas utskottet konstatera att frågan om en generell pensionsreglering för riksdagstjänstemännen alltjämt är olöst. En ändring av detta förhållande är enligt utskottets mening angelägen. Såsom situationen nu är, har utskottet emellertid sett sig föranlåtet att taga ställning på i princip samma sätt som 1964.

Utskottet finner i likhet med remissinstanserna, att det inte kan råda någon tvekan om att fil. lic. Al Vanner bör erhålla pension efter sin mångåriga tjänstgöring i olika riksdagsutskott, senast såsom notarie med sekreterargöromål i allmänna beredningsutskottet, och hos riksdagens revisorer. Pensionsberäkningen förorsakar emellertid svårigheter. Motionärerna har föreslagit flera avvikelser såväl från de ovan nämnda, år 1954 överenskomna pensioneringsprinciperna som från grundsatser vilka kommit till uttryck i statens allmänna tjänstepensionsreglemente. Utskottet har emellertid icke ansett sig böra taga ställning till dessa avvikelser. I stället vill utskottet liksom i det förut refererade fallet förorda ett skönsmässigt fastställande av den pension som skall utgå.

Efter bedömning av föreliggande omständigheter föreslår utskottet, att Vanner fr. o. m. den 1 januari 1966, under förutsättning att han då icke längre innehar befattning hos riksdagen, tillerkännes en pension med ett månatligt belopp av 2 300 kronor. Detta belopp bör anses helt inkludera Vanner tillkommande folkpensionsförmåner. Det bör i framtiden förändras i samma mån som bruttobelopp av statliga personalpensioner och härvid anses beviljat enligt 1965 års pensionsnivå. Utskottet förutsätter, att pensionen kommer att utbetalas genom statens personalpensionsverk.

Åberopande vad här anförts hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av motionerna I: 487 och II: 591, må tillerkänna fil. lic. Al Vanner en särskild pension med ett månatligt belopp av 2 300 kronor att i enlighet med vad utskottet ovan anfört från och med den 1 januari 1966 under hans återstående livstid utgå från det under fjortonde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl.

Stockholm den 30 november 1965

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Hilding, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Nils Theodor Larsson*, Åkerlund* och Augustsson;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Hagnell, Berglund, Franzén i Motala, Bengtsson i Landskrona, Larsson i Umeå, Börjesson i Glömminge och Fridolfsson i Rödeby.

* Ej närvarande vid justeringen.